

Oplegnota

Klik hier om het vak 'aan' in te vullen

Onderwerp

Handhavingadvies scenario 3

Organisatieonderdeel

Korpsstaf

Behandeld door

Kernstaf NSGBO Covid-19 en
Nationale Veiligheid

Functie

(10)(2e)

Telefoon

(10)(2e)

E-mail

(10)(2e) @politie.nl

Ons kenmerk

Klik hier als u tekst wilt invoeren.

Uw kenmerk

Klik hier als u tekst wilt invoeren.

In afschrift aan

Klik hier als u tekst wilt invoeren.

Datum

24 oktober 2020

Bijlage(n)

2

Pagina

1. Vitale processen
2. Handhavingskader politie d.d. 15 oktober 2020
3. Sheet handhavingstoets

1. Inleiding

Op 14 oktober jl. is een gedeeltelijke lockdown van kracht gegaan met een set van maatregelen om COVID-19 onder controle te krijgen. Centrale boodschap hierin is dat de overheid de burgers aanspreekt op haar eigen verantwoordelijkheid. Op grond van bestaande regelgeving en/of de noodverordening zal de politie handhaven op de naleving van de maatregelen in het kader van de bestrijding van COVID-19. Ondanks het feit dat COVID-19 ook invloed heeft op de eigen interne organisatie, blijft de politie haar werk zo lang mogelijk op de reguliere manier uitvoeren.

In deze nota wordt ingegaan op de handhavingstoets die eerder is afgegeven op een tweetal scenario's als aanvulling op de thans vigerende situatie. Daarnaast wordt ingegaan op de consequenties voor de handhaving van het scenario van een totale lockdown en wat nodig is om die handhaving te kunnen realiseren.

2. Scenario's

Scenario 1 en 2

Eerder is de politie gevraagd een handhavingstoets op te leveren voor een tweetal scenario's die een variant zijn op de gedeeltelijke lockdown die nu van kracht is, te weten:

- Scenario 1: Continuering maatregelenpakket 13 oktober
- Scenario 2: Aanscherping lockdown

Kort samengevat was daarin het advies vanuit de politie:

- Naleving van regels is niet vanzelfsprekend. Aanscherping zal leiden tot een toename van maatschappelijk ongenoegen onder een deel van de bevolking, met onrust tot gevolg.
- Er komen meer demonstraties en acties. Behoeft aan bestuurlijke kader, met daarin algemene WOM beperkingen, noodzakelijk voor de volksgezondheid (OMT Advies vragen).
- Inzet op te verwachten demonstraties en openbare orde verstoringen zal ten koste gaan van toezicht en handhaving op coronamaatregelen en regulier politiewerk.
- Extra capaciteit is niet beschikbaar dus dit vraagt om keuzes.
- Handhaving wordt bij verdere aanscherping eenvoudiger. Aandachtspunten:
 - De term "dringend advies" is ambigu en leidt tot spanningen bij niet-naleving.
 - Het handhaven is gericht op het stoppen van verboden gedragingen; dat kan door waarschuwen, wegsturen, bekeuren en aanhouden maar niet per se in deze volgorde. De handhaver bepaalt eigenstandig, afhankelijk van de situatie welke wijze van handhaven passend is. Dat betekent dat er niet

Onderwerp
Handhavingsadvies scenario 3

Datum

24 oktober 2020

Pagina

2 van 7

altijd opbouw in zit; waarschuwen kan altijd maar gaat niet
vanzelfsprekend vooraf aan verbaliseren.

- Korte lontjes van burgers en actiegroepen zorgen voor onveilige situaties. Van belang aandacht te hebben voor geweld tegen BOA's, zorgpersoneel en ander overheidspersoneel

Scenario 3¹

Ten behoeve van de overweging om over te gaan tot een volledige lockdown (scenario 3) is de politie opnieuw gevraagd een handhavingstoets op te leveren voor die situatie. Op basis van de voorgestelde maatregelen onderscheidt de politie de volgende thema's:

1. Thuisblijven
2. Essentiële reizen/beroepen
3. Recreatie/sport
4. Openstelling ruimte
5. Evenementen
6. Onderwijs/kinderopvang
7. Opvolging maatregelen

Ad 1 Thuisblijven

Met het voornemen om de bevolking op te roepen thuis te blijven, is gekeken naar drie scenario's: best, realistic, worst en de consequenties voor de handhaafbaarheid, bijstand, inregeltijd etc.

	Best	Realistic	Worst
Handhaafbaarheid	Iedereen houdt zich eraan. Handhaafbaar.	Niet iedereen houdt zich eraan. Moeilijk handhaafbaar.	Mensen houden zich in groten getale niet aan de maatregelen. Grote maatschappelijke onrust.
Effect intern politie organisatie	Prioriteren van processen	Alleen vitale processen door prioriteit op handhaving	Vitale processen kunnen niet meer volledig worden uitgevoerd. Grote druk op politiemedewerkers
Hoe ziet de handhaving eruit	Controles van personen en overtreeders verbaliseren.	Grootschalige controles, verbaliseren, toename aanhoudingen	Afsluiting gebieden, grootschalige controles, verbaliseren, verdere toename aanhoudingen.
Wat nodig om handhaafbaar te maken	Generiek voor de 3 scenario's geldt: <ul style="list-style-type: none"> • Duidelijke kaders ook begrijpelijk voor anderstaligen • Beperkt aantal uitzonderingen • Authentieke toestemming waarmee aangetoond kan worden dat er een recht is op straat te verblijven (zoals een brief i.c.m. een legitimatiebewijs) • Weinig bureaucratie. • Hogere strafdreiging NB: Denk ook bij kaderstelling aan: uitwonende kinderen,		

¹ Er wordt bij de voorgestelde maatregelen uitgegaan van een voortzetting van de verboden zoals die thans ook gelden, zoals groepsvorming, veilige afstand, verbod op alcohol, etc. Gemakshalve wordt verwezen naar het handhavingskader dat sinds 15 oktober jl. binnen de politie van kracht is (zie bijlage). Uiteraard zal dit worden aangepast aan de besluitvorming door het kabinet.

Onderwerp
Handhavingsadvies scenario 3
Datum

24 oktober 2020

Pagina
3 van 7

mantelzorg, co-ouderschap, etc.			
Bijstand	Geen bijstand nodig; aanpak met reguliere samenwerkingspartners	Interne verschuiving capaciteit naar vitale processen, bijstand KMAR en mogelijk publiek private samenwerking (beveiliging)	Inzet van defensiematerieel en –personeel (groen)

Inregeltijd

Om handhaving mogelijk te maken op dit is de inschatting dat dit binnen één week gerealiseerd kan worden. Het gaat dan om aspecten als: aanpassingen dienstroosters, inregelen processen (handhaving, opsporing), uitwerken operationeel concepten, aanpassen systemen (zoals MEOS), afstemming (keten)partners.

Mocht besloten moeten worden tot bijstand van defensie t.b.v. ondersteuning van de openbare orde, dan loopt dit via een reguliere aanvraagproces van het LOCC.

Randvoorwaarden

Randvoorwaarde is dat het bevoegd gezag akkoord gaat met de keuzes in vitale processen c.q. de gekozen lijn. Daarnaast zal moeten worden voorzien in her- en bijscholing en uitrusting van politiemedewerkers die vanuit andere afdelingen/diensten handhavingswerkzaamheden gaan verrichten.

Als het maatschappelijke leven volledig op slot gaat, dan leert de ervaring dat er een verschuiving ontstaat naar samenkomsten achter de voordeur. Handhaving hierop, mogelijk in combinatie met het verbod op bezoek, ontbeert een wettelijk kader. Dit zal via noodrecht moeten worden geregeld zodat er een grondslag is om op te treden.

Om de capaciteit zo maximaal mogelijk beschikbaar te hebben is en blijft het met voorrang testen.

Om het thuis blijven, maar ook het aantal essentiële reizen te beperken, is het van belang het thuiswerken zo optimaal mogelijk te laten faciliteren door de werkgevers.

Flankerend beleid politie

Het flankerend beleid ziet vooral toe op dat wat de werkgeversverantwoordelijkheid raakt en daarin zien we de volgende punten:

- De extra gevraagde capaciteit, zeker ook naar verwachting rond de periode Sinterklaas, Kerst en Oud & Nieuw zal consequenties hebben voor het verlof van collega's. Nagedacht zal worden over het intrekken van verlof, het meenemen van verlof, betalen overuren, of jaarwerkplan uren storten in LFU. De kosten daarvan zullen gecompenseerd moeten worden voor de politiebegroting.
- Met de toenemende druk op handhaving moet het mogelijk gemaakt worden (zeker als ook het onderwijs wordt stopgezet), om studenten in te zetten op straat. Daarnaast moet de mogelijkheid worden bezien om de modaliteiten tijdelijk buiten werking te kunnen stellen.
- Zoals onder het thema 'opvolging maatregelen' aangegeven, zal de maatschappelijke onrust toenemen. Dat heeft naar verwachting ook zijn weerslag op de collega's die telkens weer in de frontlinie staat. Dat vraagt naast leiderschap intern en zorgen voor mentale weerbaarheid, ook voor zichtbare positionering van de (keten)partners om samen en gemotiveerd hierin op te trekken.

« waakzaam en dienstbaar »

Onderwerp
Handhavingsadvies scenario 3

Datum

24 oktober 2020

Pagina

4 van 7

- Heel concreet betekent het stopzetten van opleidingen voor de politie dat de instroom stagneert en collega's mogelijk niet op tijd hun certificeringen kunnen halen. Dat vereist opnieuw de optie om een ontheffing te krijgen op certificering. Specifiek bij de keuze voor de maatregel om het onderwijs te sluiten, zal inzichtelijk gaan worden wat de consequenties voor in- en doorstroom in het korps.

Ad. 2 Essentiële reizen/beroepen

De voorgenoemde maatregel om alleen essentiële reizen toe te staan voor personen in een essentieel beroep, zorg, onderwijs of voor primaire levensbehoeften zijn uitzonderingen op de maatregel "mensen moeten thuisblijven". Uitzonderingen maken handhaving complex tot onmogelijk. Het advies is daarom het aantal uitzonderingen zo beperkt mogelijk te houden waarmee de uitlegbaarheid van de maatregel (en mogelijk draagvlak) ook wordt versterkt.

Ad. 3 Recreatie/sport

De recreatie en individuele sportbeoefening toestaan en publieke parken en stranden open te houden, zijn opnieuw uitzonderingen. Net als hierboven bij essentiële reizen geldt hiervoor dat dit de handhaving complex tot onmogelijk maakt. Door teveel uitzonderingen is het bovendien voor de politiemedewerkers niet meer duidelijk, neemt discussie op straat toe en de motivatie om te handhaven neemt af.

Niet helder is of topsport (m.n. de Eredivisie) voortgang blijft vinden. Mocht dit overwogen worden, is de consequentie daarvan dat dit tot ongewenste reisbewegingen leidt van fans, naar verwachting openbare orde problematiek oplevert en daarmee extra inzet van de politie.

Ad. 4 Openstelling ruimte

Het verbod op openstelling van voor publiek openstaande gebouwen (bijv. detailhandel, bibliotheken, sportscholen, sportverenigingen, musea, bioscopen, restaurants, zwembaden, pretparken, speeltuinen, casino's, enz.) is goed handhaafbaar. Overigens zullen hierin de (keten)partners samen moeten optrekken, conform het bestaand handhavingskader.

Randvoorwaarde hierbij is dat een heldere definitie wordt gegeven voor detailhandel i.r.t. de primaire levensbehoeften. Ook moet helder worden gemaakt of het verbod op openstelling horeca van kracht blijft conform huidige noodverordening en wat de nieuwe maatregelen betekenen voor het al dan niet in stand houden van afhalen en bezorging. Als dit toegestaan wordt, leidt dat opnieuw tot extra reisbewegingen en onduidelijkheid en daarmee tot meer complexiteit in de handhaving.

Het verbod op toelaten van personen tot besloten gebouwen, met uitzondering van gebouwen gebruikt de uitoefening van essentiële beroepen en de levering van essentiële diensten, zal moeten worden gehandhaafd door de sector. De politie handhaaft alleen op reisbewegingen.

Ad. 5 Evenementen

Het verbod op alle niet-noodzakelijke bijeenkomsten evenementen(binnen en buiten) is goed te handhaven. Niet duidelijk is of hierop uitzonderingen worden gemaakt, zoals nu in de vigerende noodverordening is voorzien (zoals kerkdiensten, uitvaarten, etc.). Als die uitzonderingen worden toegestaan, leidt dat weer tot extra reisbewegingen die de handhaving complex maken.

Ad. 6 Onderwijs/kinderopvang

« waakzaam en dienstbaar »

Onderwerp
Handhavingsadvies scenario 3
Datum

24 oktober 2020

Pagina
5 van 7

Het handhaven op sluiting van het onderwijs en kinderopvang is primair aan de inspectie. Als hierop uitzonderingen worden gemaakt die weer tot reisbewegingen leiden, is daarin uiteraard wel een rol voor de politie. Er is hier wel een belangrijk effect voor de interne politieorganisatie. Als collega's hun kinderen niet meer naar de kinderopvang kunnen brengen, beperkt dat hun inzet. Een regeling zoals in de eerste periode is noodzakelijk. Ook heeft het consequenties voor het politieonderwijs en daarmee mogelijk voor de in- en doorstroom. De consequenties zijn daarvan nu nog niet te overzien.

Ad. 7 Opvolging maatregelen

Als het gaat om de handhaafbaarheid van de maatregelen zal met een aantal aandachtspunten rekening gehouden moeten worden:

- Een aanscherping van maatregelen (en diensgevolge de handhaving) die nog verder gaat dan in scenario 2 zal de weerstand verder doen toenemen. Het kan voeding geven aan groeperingen die zich tegen overheidsmaatregelen verzetten.
- Nog meer zal rekening gehouden moeten worden met minder acceptatie en navolging van regels. De kans op maatschappelijke onrust en verstoringen van de openbare orde neemt verder toe. Dat kan betekenen dat de aandacht en capaciteit van de handhavende organisaties gericht moet worden op de onrust en de verstoringen en dus minder op het reguliere werk en de handhaving van de coronaregels, terwijl juist daarop inzet verwacht zal worden.
- Katalysator hierin kunnen Sinterklaas, de kerstperiode en Oud & Nieuw zijn (momenten waarop de burgers de grenzen mogelijk zullen opzoeken van wat mogelijk is). Zeker t.a.v. Oud & Nieuw vraagt dit een stevige positie (en eenduidigheid tenminste op het niveau van de Veiligheidsregio) van het bestuur om, indachtig de ontwikkelingen, ongewenste situaties te voorkomen. Ook de vraag hoe met vuurwerkfeesten, het verbod op zwaar vuurwerk etc. om te gaan, spelen hierin een rol.
- Belangrijke voorwaarde voor opvolging van de maatregelen is draagvlak en begrip. Dat stelt eisen aan de communicatie van de maatregelen, die zo eenduidig en simpel mogelijk moeten zijn (ook voor de politie om het bij het doen naleven van de maatregelen begrijpelijk moeten kunnen uitleggen).

Naast de hierboven beschreven thema's constateert de politie dat invoering van de avondklok helpt om uitzonderingsbepalingen van niet essentiële reisbewegingen door niet essentiële sectoren te beperken en daarmee de handhaving sterk te vereenvoudigen voor de periode waarin die avondklok geldt.

Tot slot is het advies de lockdown niet voor een langere periode zonder einddatum vast te stellen. Daarmee ontbreekt perspectief voor de bevolking en politie en ondermijnt het draagvlak bij de bevolking en de legitimiteit van de politie. Bovendien zal in dat geval de politie langdurig capaciteit moeten verschuiven naar handhaving van de lockdown, geeft dat niet beheersbare neveneffecten op bijv. op het domein opsporing (toename ondernijning, cybercrime, etc.). Ook is niet uit te sluiten dat er meer protesten en openbare orde verstoringen ontstaan die, zeker als die zich gelijktijdige manifesteren verspreid over het land, een extra druk op de capaciteit leggen. Dit zal leiden tot een verdere belasting van de collega's, die nu al doorlopend onder druk staan.

Onderwerp
Handhavingadvies scenario 3
Datum

24 oktober 2020
Pagina
6 van 7

Bijlage – Vitale processen

Zoals in de inleiding aangegeven, is de inzet van de politie erop gericht het haar werk zo lang mogelijk op de reguliere manier uit te voeren. Op het moment dat de capaciteitsgebrek ontstaat (hetzij doordat de handhaving op corona meer dan reguliere inzet vraagt en/of door een grote uitval van collega's door ziekte bijv. als gevolg van corona), richt de politie zich op het in stand houden van vitale politieoperaties, i.c.

- **Vitale gebeurtenissen:** maatschappelijke ontwikkelingen die om bijzondere politie inzet vragen (anders ontstaat er onrust)
- **Reguliere vitale processen:** Politieprocessen die in stand moeten worden gehouden, omdat de maatschappij niet accepteert dat deze worden onderbroken en het essentieel is voor de continuïteit van de maatschappij. Het handhaven van openbare orde en rechtsorde zijn voor de politie belangrijke vitale hoofdprocessen.

Om op de taken van de politie in die vitale processen een eventuele prioritering voor te stellen is onderstaand overzicht gemaakt, met als onderscheid:

1. **ROOD:** Kernactiviteiten die altijd **MOETEN** doorgaan;
2. **ORANJE:** Activiteiten die kort(durend) kunnen worden uitgesteld;
3. **GROEN:** Activiteiten die langdurig(er) kunnen worden uitgesteld.

1 Proces moet doorgaan	2 Kortdurend uitstel is mogelijk	3 Langdurig uitstel is mogelijk
Intake (OC en RSC)	Intake en service	
Wijkagent	Wijkgericht werken (BT)	
Sturing en opschaling (OC)		
Intelligence	Intelligence (meer of mindere mate)	
Handhaving i.k.v. volksgezondheid	Toezicht en handhaving	Evenementen (BT)
Afhandeling meldingen (BT), spoed-meldingen en nu-meldingen.	Afhandeling meldingen (BT), later meldingen	Projectmatig werken (BT / INFRA / Overige)
Communicatie		Staftaken (Alleen uitstel als thuiswerken niet mogelijk is)
		Ondersteuningstaken (Alleen uitstel als thuiswerken niet mogelijk is)
IBT certificering	IBT / OBT met uitstel certificering	Alle overige IBT/OBT
Arrestantentaken (DROS)	Executietaken (BT / DROS)	
	Controle verlofhouders (en overige KC taken)	
Bewaken & Beveiligen		
Grootschalig optreden (ME / AE)		
Grootschalig optreden (NJSGB)		
Vreemdelingenzaken (AVIM)		
Niet uitstelbare DRR zaken en TGO's	Uitstelbare DRR zaken	
Heterdaad opsporing (binnen BT en DR)	Niet-heterdaad opsporing (binnen BT en DR)	
Opleidingen BPO, HO, IBT (waaronder het coachen, werving & selectie)		Overige (externe) opleidingen (maatwerk)
Juridische procedures (vanwege fatale termijnen)	Klachtbehandeling	
Disclaimer: deze tabel is enkel bedoeld ter illustratie voor de verduidelijking waarop er binnen de politie wordt geprioriteerd op werkproces niveau. Besluiten omtrent inzet vragen een besluit van het lokaal bevoegde gezag.		
NB: in deze tabel zijn niet de ondersteunende diensten opgenomen zoals bijv. Observatie & Techniek; de ondersteunende diensten zijn volgend op de besluitvorming of een proces wordt uitgesteld of gewoon doorgang blijft vinden		

Onderwerp
Handhavingsadvies scenario 3
Datum

24 oktober 2020

Pagina
7 van 7